

**Kolombiya’da La Violencia Dönemi,
Rojas Pinilla Askeri Rejimi
ve Ulusal Cephe**

**Hazırlayan
Rıdvan TÜRKOĞLU**

**LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA
MERKEZİ**

**ANKARA
2014**

KOLOMBİYA / TEMEL VERİLER VE GENEL GÖRÜNÜM

Güney Amerika'nın yüzölçümü olarak dördüncü ve 46 milyon nüfusuyla en kalabalık üçüncü ülkesi olan, petrol, kömür, değerli metaller başta olmak üzere zengin yeraltı kaynaklarına sahip, dünyanın önde gelen kahve üreticilerinden olan Kolombiya¹, köklü devlet geleneği ve kurumsallaşmış idari sistemi sayesinde siyasi ve ekonomik düzenini belli bir seviyede sürdürmeyi başarmıştır. Bu yönüyle Latin Amerika'daki diktatörlük yönetimi geleneğinden soyutlanmış yegane örneği olarak değerlendirilmektedir.

Buna karşın, Kolombiya'nın, kökleri ülkenin kuruluş dönemine uzanan, temelde en büyük sorunları olan;

- i) demokrasi geleneğine rağmen elitist yapısı ,
- ii) gelir dağılımındaki aşırı uçurum, (2012 yılında 48 ülkenin yer aldığı dünyanın gelir dağılımı en eşitsiz ülkeleri listesinde 6. sıradan 19. sıraya, Latin Amerika ülkeleri arasında ise 3. sıradan 7. sıraya gerilemesine rağmen gelir dağılımı dengesizliği Kolombiya'nın önemli sorunlarından birini oluşturmaktadır)
- iii) ve bu sorunlara ek olarak, aşırı sol ayrılıkçı gerilla örgütleri Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri (FARC) ve Ulusal Kurtuluş Ordusuna (ELN) karşı yaklaşık 50 yıldır devam eden silahlı mücadelenin yarattığı istikrarsızlık ortamı,

ülkenin sosyo-ekonomik kalkınmasının önünde en büyük engeli oluşturmaktadır. Gerilla örgütleri ve bunlara karşı savaşmak üzere ortaya çıkan sağ eğilimli yasadışı paramiliter örgütlerin neden olduğu şiddet ortamı ve sürdürdükleri uyuşturucu ticareti faaliyetleri Kolombiya'nın komşu ülkelerle ilişkilerinin yıpranmasının yanı sıra, ülke genelinde yarattığı kaos ortamında meydana gelen insan hakları ihlalleri nedeniyle dünyada olumsuz bir imajla anılmasına yol açmıştır. Bu nedenle, Kolombiya yakın zamana kadar başarısız devletler arasında sayılmıştır.

Kolombiya'nın ekonomik durumu incelendiğinde; enerji, maden ve tarım kaynakları, hem Pasifik hem de Atlantik Okyanuslarına çıkışı sayesinde Kuzey ve Güney Amerika pazarlarına düşük fiyatlı erişimine imkan veren coğrafi konumu, Kolombiya'nın diğer Latin Amerika ülkelerine göre ekonomik ve ticari avantajlara sahip olmasını sağlamıştır. Nitekim, Economist Intelligence Unit tarafından, BRIC ülkelerine (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin) ek olarak

¹ IMF Country Report No. 14/141, Mayıs 2014.

belirlenen yeni gelişmekte olan ülkeler sınıflaması CIVETS (Kolombiya, Endonezya, Vietnam, Mısır, Türkiye ve Güney Afrika Cum.) içinde Latin Amerika'dan yalnızca Kolombiya yer almaktadır. Bu ülkeler nüfusları, dinamik ve istikrarlı ekonomileri ile geleceğin yıldız ekonomileri olarak görülmektedir.

Kolombiya'nın son yıllarda gelişen ekonomisine bağlı olarak ileride koşulların oluşması halinde G-20 üyeliğini hedeflediği anlaşılmaktadır. Kolombiya ayrıca OECD'nin genişleme süreci çerçevesinde anılan örgüte üyelik başvurusunda bulunmuştur. Mayıs 2013'te OECD ile üyelik müzakerelerine başlayan Kolombiya, OECD'ye üye olmayan ekonomilerin de en büyüklerinden biridir. Kişi başı GSYİH son 6 yılda ikiye katlanmış olup, orta sınıf giderek genişlemektedir. 2012 yılında ülke ekonomisi %4 oranında büyümüş olup, 2013 yılında %4,2 büyüdüğü tahmin edilmektedir.²

² T.C. Ekonomi Bakanlığı Websitesi (<http://www.ekonomi.gov.tr/>), Kolombiya Ülke Profili (erişim tarihi 02.01.2015)

YAKIN TARİHİNE GENEL BAKIŞ

Kolombiya'nın şimdiki topraklarında, İspanyollar gelmeden önce yörenin yerlileri ticaret ve altın işleme sanatıyla uğraşıyordu. Burada Muisca, Tayrona, Sinú, Quimbaya ve San Agustín kültürlerinin yüzyıllar boyunca yaşadıkları bilinmektedir. Öte yandan, Kristof Kolomb'un adıyla anılan ülke topraklarına Kolomb hiç ayak basmaması, bu toprakları gören ilk Avrupalının, İspanyol Alonso de Ojeda ve onun kılavuzu İtalyan Amerigo Vespucci olması ülke hakkında pek bilinmeyen bir gerçektir.³

1808 yılında Napolyon'un, İspanya'yı işgal etmesi üzerine bu fırsattan yararlanan Amerika Kıtası'ndaki İspanyol sömürgeleri birer birer bağımsızlık savaşlarını ilan etti. Bu çerçevede, Simón Bolívar önderliğindeki güçler Cartagena'da bağımsızlıklarını ilan ettiler ve 1821 yılında Büyük Kolombiya (Gran Colombia) adıyla bugünkü Kolombiya, Ekvador, Panama ve Venezuela topraklarını kapsayan bir federasyon kuruldu.

³ <http://tr.wikipedia.org/wiki/Kolombiya>, (erişim tarihi: 02.01.2015)

Ancak, bu federasyon uzun ömürlü olmadı ve 1829 yılında Venezuela ve 1830 yılında ise Ekvador federasyondan ayrıldı. Panama ve Kolombiya'dan oluşan yeni devlette ise 1840 ila 1903 yılları arasında kanlı çatışmalar yaşandı. 1903 yılında ABD'nin desteğini alan Panamalılar bir ayaklanma sonucu Kolombiya'dan ayrıldı. Panama aynı yıl Panama Kanalı'nın kullanım hakkını ABD'ye verdi.⁴

1819 yılında Simon Bolivar tarafından bağımsızlığına kavuşmasından itibaren Kolombiya, bu tarihten sonra kolonyal elitlerin kutuplaşması neticesinde iki büyük elitist yapının siyasi rekabeti çerçevesinde gerilimli bir siyasi hayat sürdü. Yeni ulusun kuruluşundan itibaren, bu iki grup tamamen bölünerek siyasi ülkenin siyasal yaşamını domine etti ve ülkenin kontrolü için diğer görüşleri dışlayarak rekabete başladı. Siyasi elitler arasında bahse konu ideolojik ayrışma 1810 yılında başladı ve ülke siyasetini 1980li yıllara kadar domine edecek olan, **Liberal Parti (Partido Liberal--PL)** ile **Muhafazakar Parti'nin (Partido Conservador--PC)** resmi kuruluşlarıyla 1850 yılında keskin bir hal aldı.⁵

Bu aşamada her iki Parti'nin ideolojik altyapısını inceleyecek olursak⁶, Liberaller antikolonyaldi ve bağımsızlığını kazanan ülkenin modern bir ulusa dönüşmesini amaçlıyordu. PL'ye katılanlar serbest ticareti savunan tüccarlar, mallarına talebin artmasını isteyen esnaflar, mahsullerinde devlet tekelinin serbestleştirilmesini savunan çiftçiler, bazı küçük toprak sahipleri ve özgürlük talep eden köleler olmak üzere yeni oluşmakta olan gruplar ve yükselen sınıflardan oluşmaktaydı. Sözkonusu gruplar ayrıca, azaltılmış yürütme gücü, devlet ve kilisenin ayrımı, basın, eğitim, din ve ticaret özgürlüğü gibi değerleri savunuyordu.

Diğer yandan, Muhafazakarlar ise, başta Katoliklik inancı ve otoriter rejim olmak üzere, İspanyol sömürge mirasının korunmasından yanaydılar. Bu kesim, sömürge yapılarını ve kurumlarını desteklemekte ve kilise ile devlet ittifakı, kölelik sistemi gibi yapıların devamını savunmaktaydı. Bu kesim, köle sahipleri, Katolik kilisesi hiyerarşisi ve geniş toprak sahiplerinden oluşuyordu. Latin Amerika coğrafyasında "Campesinos" olarak adlandırılan köylüler ise iki grup arasında bölünmekle birlikte tercihleri genelde iş verenlerinin ve patronlarının, dolayısıyla Muhafazakar Parti'den yana oluyordu.

⁴ Simon Collier, Harold Blakemore, Thomas E. Skidmore , The Cambridge Encyclopedia of Latin America and the Caribbean, Cambridge University Press, New York 1989, 4. bs., s.236

⁵ Dennis M. Hanraty And Sandra W. Meditz, *Colombia: A Country Study*. GPO for the Library of Congress, Washington: 1988.

⁶ Garry M. Leech, *Killing Peace, Colombia's Conflict and The Failure of U.S. Intervention*, Information Network of the Americas (INOTA), New York 2002, 1. bs., s.8.

Muhafazakâr Parti ve Liberal Parti çatısı altındaki siyasi elitler arasındaki rekabet sadece iktidarı olarak belirli bir süre ülkeyi yönetmek üzerine değildi, iki büyük cephe, devletin niteliğinden yönetim tarzına, toprak dağılımından ekonomik açılımlara kadar birçok temel başlık üzerinde ciddi bir çatışma içindeydiler. 1850lere gelindiğinde iki parti, kamu yönetiminin güçlü bir merkeze dayanan merkezi yönetime mi yoksa görece özerk eyaletlere dayanan federal yönetime mi dayanacağı konusunda uzlaşamadılar ve çatışmalar başladı. Yüzyılın sonuna kadar düşük yoğunluklu olarak geçen çatışmalar 1899’a gelindiğinde topyekûn bir iç savaş halini aldı.

Özellikle, 1899-1903 yılları arasında yaşanan ve “Bin Gün Savaşı” diye adlandırılan şiddet döneminde 300 binden fazla kişi hayatını kaybetti.⁷ 1850 ile 1886 tarihleri arasında yaşanan Liberal Parti’nin iktidarından sonra kurulan Muhafazakar iktidar 1930 Başkanlık seçimlerine kadar devam etti. Söz konusu seçimlerde Liberal Parti’nin adayı Enrique Olaya Herrera seçimleri kazanarak “La Violencia” olaylarının başında çöken Liberal rejim hegemonyasını başlattı. 1930 seçimlerinde Kolombiya Komünist Partisi de yer aldıysa da, bütün toplumsal muhalefet Muhafazakarlara karşı iktidarı alma gücüne sahip olabilecek tek alternatif olan Liberal parti içinde birikti. Bu birikim Liberal Parti yönetiminde de yansımaları buluyordu. 1902’de sona eren “Bin Gün Savaşı”nın ardından göreceli olarak barış ortamının sağlandığı Kolombiya’da, Liberallerin iktidara geldiği 1930 yılından itibaren politik kutuplaşma giderek artmaya başladı. Özellikle 1934 yılında Başkanlığa seçilen Alfonso López Pumarejo’nun kadın hakları ve sosyal reformlara ağırlık veren **“Revolution on the March”** politikaları çerçevesinde, ülkenin kırsal kesiminde süregelen şiddeti ve toprak işgalini sonlandırmaya yönelik tarımsal reform çabaları, 1930lu yıllarda hızlı sosyal değişim, sanayileşme ve şehirleşme döneminin yaşanmasını sağladı. Liberal Parti’nin başarılı politikalarının seçmenden destek bulması neticesinde 1946 yılına kadar iktidarda kalan Liberallerin bu yılda gerçekleşen seçimlerde bağımsız liberal aday Gaitan ve resmi aday Gabriel Turbay arasında bölünmesi sonucunda seçimleri PC adayı **Mariano Ospina Pérez** kazandı. Muhafazakarların iktidara dönüşüyle birlikte, özellikle bürokraside güç konsolidasyonunun sağlanması amacıyla Liberallerin tasfiye edilmesi sürecinin başladı. Bu sürecin ülkede tansiyonun artmasına neden olmasından ötürü 1946 yılı, ülkenin siyasi tarihinin kaderini değiştirecek **“La Violencia”nin (The Violence/ Şiddet)** başlangıç yılı olarak kabul edilir oldu.

⁷ Hanraty and Meditz, a.g.e.

LA VIOLENCIA

“La Violencia” döneminin kaç yıl sürdüğüne yönelik farklı çalışmalarda farklı bilgiler yer almaktadır. Genel olarak 1946 ve 1965 yılları arasındaki döneme atfedilen “La Violencia” bu çalışmada;

- i) 1946 Seçimleri
- ii) 1948 Bogotoza olayları- 1950 Seçimleri
- iii) 1950-1953 Gomez Rejimi
- iv) 1953-1957 Rojas Pinilla Askeri Rejimi
- v) 1958 Ulusal Cephe’nin kurulması

olmak üzere Kolombiya siyasi tarihini derinden etkileyen beş farklı dönemde incelenmektedir.

i) 1946 Seçimleri

Muhazafakarların 16 yıllık bir aradan sonra Ospina yönetimi ile iktidara döndüğü 1946 seçimlerinden sonra iki parti arasındaki politik gücün transferi sırasındaki şiddetli siyasi çatışma özellikle kırsal alanlarda tansiyonu yükseltti. “Bin Gün Savaşı”nın yaşandığı döneme benzer bir şekilde tecrübe edilen rekabetçi ve dışlayıcı siyasi ortamın neticesinde ülkede barış ortamı kayboldu. 1940lı yıllarda yaşanan bu süreç siyasal sistemi tehdit etme sınırını aşarak tamamen bozulmasına yol açtı. Demokratik yollardan seçilen yönetim baskıcı ve diktatoryel bir hal alarak askeri darbeye giden sürecin hızlanmasına neden oldu.

1947 yerel seçimlerinde Liberallerin Kongre’yi çoğunluk olarak kontrol etmesinden dolayı Ospina yönetimi Muhafazkar Parti’nin politik gücün konsolidasyonuna yönelik uzun vadeli hedeflerine rağmen, bu durumu dengeleyebilmek için Liberallerle koalisyon hükümeti kurmak zorunda kaldı. Özellikle kırsal kesimin taleplerini göz ardı eden politikalara devam edilmesi bu dönemde Liberal Parti’nin liderliğine yükselen Gaitan önderliğinde muhalefetin mobilize olmasını kolaylaştırdı. Liberal Parti’nin bir fraksiyonu olarak ortaya çıkan ve Gaitanizm olarak adlandırılan popülist sosyal harekete olan halk desteği 1946 ve 1948 yılları arasında radikal bir şekilde arttı. Gaitan reformlar için devrimci değil demokratik yolları destekliyordu.⁸ Liberal politikaları gündemine alarak kitleleri cezbeden Gaitan işçileri ve köylüleri birleştirdi. Gaitan’ın arkasına aldığı destek neticesinde 1947 Kongre Seçimleri’nde Liberallerin elde ettiği zafer Parti’nin halk nezdindeki gücünü göstermesi açısından bir dönüm noktası oldu. 1947 seçimlerinin sonuçlarının ardından Ospina’nın gücü elinde tutma pahasına kırsal bölgelerde

⁸ Leech, a.g.e., s.10.

polis gücünü de kullanarak baskıcı politikalar izlemesi, şiddet ortamının sona ermesi için kurulan koalisyonda yer alan Liberalleri zor durumda bıraktı ve 1948'in Mart ayında hükümetin Liberal üyeleri istifa etti.

Siyasi ortamın gerildiği böylesi bir dönemde, Liberal Partinin geleneksel çizgisine göre daha halkçı bir politikayı izleyen ve 1948 seçimlerini kazanacağına kesin gözüyle bakılan⁹ Liberal parti adayı Jorge Eliecer Gaitan suikast sonucu öldürülmesi bardağı taşıran son damla oldu ve “La Violencia”nın en şiddetli yaşandığı ikinci dönemine girildi.

ii) Bogotazo olayları

Sözkonusu suikast, ülke tarihinin en şiddetli ve yıkıcı ayaklanmasına yol açtı. Kızgın halk suikastçiyi olayın olduğu yerde linç ederek öldürdü. Devam eden ayaklanmalar sırasında yaklaşık 2000 kişi öldü ve başkent Bogota'nın merkezi yıkıma uğradı. Daha sonra “Bogotazo” olarak adlandırılacak dönem, kendilerinin tek temsilcisi ve siyasi alandaki karar alma sürecine bağlandıkları tek ismin öldürülmesine halk kitlelerinin duyduğu öfke ve üzüntünün simgesi olarak Kolombiya siyasi tarihindeki yerini aldı.

Daha sonra Bogota'da düzenin yeniden sağlanması ve Ospina'nın kontrolü tekrar ele almasına rağmen “La Violencia”nın en şiddetli yaşandığı ve iç savaşa varan süreç bu dönemde başladı. Gelecek 16 yıllık süreçte 200.000 insanın öldüğü bu dönemde şiddet özellikle Andes ve Llanos bölgeleri olmak üzere tüm ülkeye yayıldı. Oldukça karışık bir olgu olmakla birlikte “La Violencia”, hem partizan siyasi rekabet ve hem de tamamen kırsal haydutluk nitelikleri haiz bir hadise olarak tarihteki yerini aldı. Ancak, bu düzensizlik ve çatışma ortamının en temel nedeni; birbirini izleyen sivil ve askeri yönetimler sırasında halkın sosyoekonomik değişim taleplerinin yerine getirilmemesiydi. Nitekim, ülkedeki siyasi tansiyonun kontrolleri altında yükselmesine zemin hazırlayan siyasi elitler, söz konusu taleplerin ülke yönetimindeki siyasi-sosyal ve ekonomik uzun vadeli çıkarlarını tehdit ettiğini gördükleri anda güçlerini birleştirerek bu talepleri bastırmada bir beis görmediler.

La Violencia'nın Kolombiya siyasi tarihinde, geleneksel elitist yapıya karşı siyasi yelpazede yer bulamayan geniş halk kitlelerinin bir meydan okuması olarak değerlendirilmesi çerçevesinde sonuçları nispeten daha somut olsa da, söz konusu şiddet ortamının bu çapta ve ülke sathında yayılmasının nedenleri akademik camiada halen tartışılmaktadır.

⁹ Adam Turel, “Colombia's 'La Violencia' and How it Shaped the Country's Political System”, <http://www.e-ir.info/2013/03/20/colombias-la-violencia-and-how-it-shaped-the-countrys-political-system/>, (e.t. 20.12.2014)

Kolombiya tarihinde hiçbir zaman barış ve huzurun ülkede tamamen egemen olduğu bir dönem yaşanmadı. Ancak, özellikle bu dönemin nitelikleri incelendiğinde, “La Violencia” olarak anılmasının nedenleri daha iyi anlaşılmış olacaktır.¹⁰ Öncelikle, bu dönemde yaşanan katliamlar ve vahşet daha önceki hiçbir dönemde yaşanmamıştı. Bu dönemde, uygulanan katliam ve işkence yöntemleri hala ülke tarihinin hafızasında canlı bir şekilde yer almaktadır. İkinci olarak, daha önce geleneksel elitler arasında yaşanan 1876 savaşı ve “Bin Gün Savaşları”ndan farklı olarak bu kez iç savaşın başlamasına, devamına ve derinleşmesine neden olan unsurların birbirinden tamamen farklı tabanlardan gelmesi ve farklı motivasyonlarla iç savaşa dahil olması kaos ülkenin büyük bir kısmına yayılarak, yıkımının daha büyük olmasına yol açtı. Zira, geleneksel elitlerin yanı sıra, apolitik köylü, işçi halk kitleleri de savaşa dahil olmasıyla “La Violencia”, anarşi, köylü ayaklanması ve devlet terörünün bir karışımı niteliğini kazandı. Devlet yönetiminde yer alan oligarşik yapıya kızgınlık, özel mülkiyet haklarının korunması, toprak reformu talepleri, siyasi sadakat gibi birbirinden farklı motivasyonların yanı sıra tamamen anarşik eğilimlerle ülkenin durumundan pay çıkarmaya çalışan haydut grupların etkinliği devlet düzenini darmadağın etti. Üçüncü olarak, yukarıda bahsedildiği gibi savaşan taraflar bakımından farklı bir niteliği haiz olduğu cihetle, “La Violencia” liderleri belli bir organize bir iç savaş ortamından farklı bir dönemi yansıtmaktaydı. İç savaş, geleneksel elitlerin hakim olduğu şehirlerde değil, Tolima gibi kahve yetiştiriciliğinin olduğu, kırsal köylülerin yaşadığı bir bölgede oligarşiye karşı patlak veren bir sosyal ayaklanmaydı.

1948 yılında yaşanan Bogotazo olayları, ayaklanmanın toprak çatışmalarının yaşandığı kırsaldan başkente yayılmasına vesile oldu. Şehirli işsizlerin ve fakirlikten bunalan halk yığınlarının devlet binalarına, marketlere ve kiliselere saldırılarıyla birlikte çok farklı bir boyut kazandı. Sözkonusu kaos ve şiddet ortamı sosyal tabakanın tüm katmanlarına yayıldıkça iç savaşın ortasında kalan herkes mağdur veya suçlu durumuna düştü ve ülkede tam anlamıyla bir sosyal çöküş yaşandı. Sonuç olarak, geleneksel elitlerin siyasi gündemin tansiyonunu artırmasıyla başlayan süreç, farklı yönere giderek ülke içinde birikmiş sorunların patlamasına yol açan fitili ateşledi.

“La Violencia”, ülke tarihinde o döneme dek görülmemiş olan bu denli olumsuz sonuçlara yol açması nedeniyle, ülkede ulus inşası ve demokratikleşme sürecini zayıflatarak bugünkü mevcut siyasi-ekonomik ve sosyal sorunların temelini atmıştır.

¹⁰ James L. Zackrisson, “La Violencia in Colombia: An Anomaly in Terrorism”, *Conflict Quarterly*, Vol 9, No 4 (1989) s.6

Öte yandan, ABD Dışışleri Bakanı George Marshall'ın 9. Amerika Devletleri Konferansı vesilesiyle Bogota'da bulunduğu sırada Bogotazo olaylarını sözkonusu Konferansı engellemeye yönelik komünist komplosu olarak değerlendirmesi, uluslararası sistemde Soğuk Savaş'ın hissedilmeye başlandığı bu dönemde ABD'nin ülkede yaşanan olaylara Soğuk Savaş gözlüğüyle baktığının bir göstergesiydi. Nitekim, ABD'nin çözüm için askeri ve anti-komünist politikalar uygulanmasına yönelik önerileri ve bu doğrultuda yaptığı askeri yardımlar söz konusu sorunların daha da derinleşmesine yol açtı.¹¹

iii) 1950 Seçimleri ve 1950-1953 Laureano Gómez Yönetimi

9 Nisan 1948 tarihinde Gaitan'ın bir suikast ile öldürölmesi neticesinde Bogota'da başlayan şiddet olayları tüm ülkeye yayıldı. Sıkıyönetim ilan eden Başkan Ospina Perez ardından Kongre'yi kapatma kararı aldı. Liberaller ve Muhafazakarlar kırsal kesimin kontrolünü ele geçirebilmek için ülke çapında silahlı gruplar kurdular. 1950 yılında Liberallerin Başkanlık Seçimleri'ni boykot etmesi sonucunda Muhafazakar Laureano Gomez rakipsiz olarak girdiğı seçim sonucunda Başkanlığı kazandı. Gomez tarafından kurulan rejimin Muhafazakarların hakimiyetini kurumsallaştırma amacına yönelik uygulamaları ve şiddetli Anti-Liberalizm politikaları kendi tabanının dahi kendisinden uzaklaşmasına neden oldu.

Ospina yönetiminin Liberallerle ittifak arayışına başından beri karşı çıkmış olan Gómez, PC'nin tüm kontrolünü eline aldı. Tutucu grupların lideri olarak Gomez, otorite, hiyerarşi ve düzeni tercih etmekte ve genel oy hakkı, çoğunluk egemenliği gibi kavramları küçümsemekteydi. Gomez'in sunduğu hükümet programı geleneksel Muhafazakar Cumhuriyetçilik ile dönemin Avrupa korporatizminin kombine edilmesinden oluştu.¹² 1953 yılında kendisinin rehberliğinde hazırlanan neo-faşist anayasa taslağı, başkanın bağımsızlığını ve siyasi sistemde kiliseye güçlendirilmiş resmi rol öngörüyordu.

Gomez geniş yetkiler üstlenerek, Liberallerin yeniden iktidara dönme olasılığını azaltmak ve artan şiddeti bastırmak için sivil özgürlükleri kısıtlamaya yönelik politikalar uyguladı. Bu çerçevede, 1930lu yıllarda kabul edilen işçi yanlısı yasa idari bir kararla iptal edildi, bağımsız işçi sendikaları kapatıldı, kongre seçimleri muhalefet olmadan gerçekleştirildi, basına sansür uygulamaları arttı, mahkemeler yürütme tarafından kontrol altına alındı. Gomez baskıcı uygulamalarını özellikle sistem karşıtı komünistler olarak nitelendirdiğı Liberaller üzerine

¹¹ Leech, a.g.e., s.11.

¹² Lauren Picker, "The Effect of 'La Violencia' on Colombia's Political System", <http://www.e-ir.info/2013/03/20/the-effect-of-la-violencia-on-colombias-political-system/>, (e.t.: 20.12.2014)

yoğunlaştırdı. Bu uygulamaların had safhada yaşandığı iç savaş sırasında ayda ortalama 1000 kişinin öldürüldüğü rapor ediliyordu.

Ülkenin ihracat pazarlarının genişlemesi ve doğrudan yabancı yatırımların artması sayesinde ekonominin büyümesine rağmen Gomez, sözkonusu uygulamalarıyla birlikte askeri müesses nizama ve ılımlı Muhafazakarlara saldırıları ve süregelen şiddet ortamı nedeniyle desteğini kaybetti. Hastalığı nedeniyle 1951 Kasım ayında görevden ayrıldığında, geri dönene dek yerine vekaleten yardımcısı Roberto Urdaneta Arbeláez'i atadı.

Urdaneta bu dönemde Gomez'in politikalarını devam ettirmesine rağmen, Gomez'in kendisine darbe hazırlığı yapmakla suçladığı General Gustavo Rojas Pinilla'yı görevden almayı reddetti. Gomez, 1953 Haziran ayında göreve dönmeyi denediğinde, önceki başkan Ospina'yı destekleyen ılımlı Muhafazakarlar, Liberal Parti ve silahlı kuvvetlerden oluşan koalisyon buna izin vermedi ve askeri hükümetin iktidara geçmesini destekledi. Anılan koalisyon bu hareketin ülkede devam eden şiddet ve kaos ortamının son bulması için en doğru seçim olduğuna inanıyordu. Bu çerçevede, darbeyi yöneten Rojas Pinilla başkanlığı devraldı.

1950-53 yılları arasında üç yıllık yönetim sırasında 80.000 kişinin hayatını kaybettiği tahmin edilmektedir.¹³

iv) 1953-1947 General Gustavo Rojas Pinilla Askeri Rejimi

1953 yılında **General Gustavo Rojas Pinilla** önderliğinde gerçekleşen darbeyle Kolombiya tarihinde 20'nci yüzyılın ilk ve tek askeri yönetimi kuruldu. Gerçekleşen darbeye ülke genelinde ilk tepkiler iyimser ve Muhafazakarların yanı sıra Liberallerden de gelen destek ile geniş çaplıydı. Nitekim, ülke yönetiminde varoluşsal çıkarlarının tehdit edildiği ve kontrolün ellerinden çıktığını fark eden geleneksel elitler bir kez daha güçlerini birleştirerek statükonun devamını sağladı. Darbe sadece her iki kutubun aşırı savunucuları tarafından olumsuz tepkiyle karşılandı. Nitekim, Rojas Pinilla öncelikle ülkede iç savaşa varan şiddetin azalmasında ve Liberal savaşçıların silahları bırakılmasına ikna edilmesi gibi konularda başarı sağladı.

Rojas Pinilla'nın ilk hedefi ülkedeki şiddet ortamına bir son vermektir ve bu doğrultuda silah bırakmayı kabul eden taraflara genel af ve hükümet yardımı teklif etti. Bu teklifin savaş tarafların çoğunluğu tarafından kabul görmesi neticesinde darbeden sonraki birkaç aylık dönemde ülkede görece bir sakinlik dönemine girildi.

¹³ Picker, a.g.e.

Bu dönemde ayrıca Rojas Pinilla yönetimi tarafından; politize olan ulusal güvenlik güçlerinin Ulusal Polis teşkilatından alınıp silah kuvvetlere transferi, basına uygulanan sansürün esnekleştirilmesi ve siyasi tutukluların serbest bırakılması gibi diğer adımlar atıldı. Hükümet aynı zamanda, ulusal ulaşım ağının güçlendirilmesi, yeni hastanelerin inşaatı, küçük çiftçilere kredi sisteminin geliştirilmesine yönelik kamu yatırımlarına hız verdi. Pinilla, tabandan gelen sosyal reform taleplerine yönelik olarak da, Arjantin'deki General Juan Domingo Perón yönetiminin (1946-55) popülist politikalarını örnek alarak farklı alanlarda hamleler yaptı. Bu çerçevede, Rojas Pinilla, ihtiyacı olan fakir halkın talepleri ve şehirlerdeki işsiz yığınlar istihdam imkanı sağlayan kamu projelerinin takibi için, idaresini kızı María Eugenia Rojas de Moreno Díaz'a teslim ettiği Ulusal Sosyal Refah Servisi'ni (The National Social Welfare Service) kurdu. Vergi yükümlülüğünün büyük kısmını daha zengin kesime transferini sağlamak için vergi sistemini yeniden yapılandırdı.¹⁴ Tüm bu iyi niyetli plan ve reformlara rağmen kötü yönetim sonucunda sözkonusu reform programlarının istenilen başarıya ulaşamaması nedeniyle Rojas Pinilla Kolombiya toplumunu yeniden inşa etmede etkili olamadı.

Siyasi arenada ise Rojas Pinilla, geleneksel olmayan seçmen tabakasının desteğini almaya yönelik adımlar attı. Bu çerçevede, askeriyede çalışanların özlük haklarını genişletti, hükümetinin kuruluş esasının “Hristiyan Doktrin”e dayandığını açıklayarak Kilise'yi yanına çekmeye çalıştı. İzlediği politikalar neticesinde “Üçüncü Güç” oluşturarak, devlet politikalarında Kolombiya elitlerinin baskınlığına karşılık, köylü yığınlar ile şehirli işçilerin bir araya geldiği bir hareket oluşturmayı amaçladı. Ancak, söz konusu girişim, popülist bir siyasi taban yaratmaktan ziyade, ülkenin her alanında baskın olan elitleri kızdırmaktan başka bir işe yaramadı.¹⁵

Rojas Pinilla rejimine yönelik destek darbeden bir yıl sonraki süreç içerisinde azalmaya başladı. 1953 yılının sonlarına doğru kırsal kesimde şiddetin yeniden baş göstermesi üzerine Pinilla aldığı sert önlemlere başvurarak bastırmaya çalıştı. Polis teşkilatının ve silahlı kuvvetlerin giderek artan bütçesi ile birlikte diktatoryel bir hüviyet kazanan rejim, ilk başlardaki sosyal reform politikalarını bir kenara bırakarak, baskı politikalarını uygulamaya başladı. Bu doğrultuda, basına yönelik sansür yoğunlaştı ve Liberal-Muhafazakar her iki görüşten ülkenin önde gelen bir çok gazetesi kapatıldı. Çıkarılan bir yasa kapsamında, Başkan hakkında saygısız ifadelerde bulunan kişilerin hapse atılması veya cezalandırılması kararlaştırıldı. Bu durumun

¹⁴ Harvey F. Kline, *Historical Dictionary of Colombia*, Scarecrow Press, 1 Haziran 2012, s.435.

¹⁵ Hanraty and Meditz, a.g.e.

geldiği son nokta, Bull Ring Katliamı¹⁶ olarak adlandırılan, 5 Şubat 1956 tarihinde bir stadyumda Rojas Pinilla adına yeterince tezahürat yapmadıkları gerekçesiyle birçok kişinin ölümüne ve yaralanmasına yol açan olay sırasında gözlemlendi.

Öte yandan, rejimde artan yolsuzluklar, hükümette yayılan rüşvet ağları toplumda tepki çekmekteydi. Bunun yanı sıra, kahve fiyatlarındaki düşüş ve enflasyonist hükümet politikaların neticesinde ekonomik durumun iyice kötüleşmesi, 2. Dünya Savaşı'ndan itibaren elde edilen kazanımları tehdit eder hale geldi. Kırsal kesimde sayıları yirmi bini bulan asilerle mücadele çerçevesinde silah kuvvetlere verilen geniş yetkilerle birlikte, bu yetkilerin zamanla Başkan'ın koltuğunu koruması için acımasızca kullanmaya başlanması ülkede tansiyonu arttırdı.

Silahlı kuvvetler aracılığıyla rejimini ayakta tutmaya çalışan Rojas Pinilla, diğer yandan diktatörlüğüne yasal zemin sağlama amacıyla adımlar attı. Daha önce, 1886 Anayasası'nın kaldırılmasından sonra 1954 yılında yürürlüğe giren 1954 Anayasası çerçevesinde 59 Muhafazakar ve 20'si Başkan tarafından atanan 33 Liberal'den oluşturulan Yasama Meclisi, başkanlık süresinin dolmasına bir yıl kala, 1 Mayıs 1957 tarihinde Rojas Pinilla tarafından hazırlanan yasa tasarısını kabul ederek, Pinilla'nın 1962 yılına kadar başkan olmasını sağlayan kararı aldı. Ancak son olarak bu hareket, muhalefet güçlerinin kenetlenmesine yol açan ve Pinilla'nın iktidardan düşme sürecini hızlandıran bir girişim olarak tarihteki yerini aldı.¹⁷

1957 yılının ilk aylarında, rejime karşı organize muhalefet güçlenmekteydi. Nitekim, Rojas Pinilla'nın popülist politikalarını kendi varlıklarına karşı, birbirlerinin varlığından daha büyük bir tehdit olarak değerlendiren Liberal ve Muhafazakar elitler, aralarındaki kavgaya bir son vererek, **Ulusal Cephe (Frente Nacional/ National Front)** bayrağı altında Başkan'a karşı güçlerini birleştirme kararı aldı. Söz konusu koalisyonun kurulmasına yönelik Liberal ve Muhafazakar Parti'nin önde gelenleri arasında müzakereler 1956'nın başından beri devam etmekteydi.

Temmuz 1956'da İspanya'da sürgün olan **Gomez** ve **Lleras Camargo** tarafından **Benidorm Deklarasyonu** imzalandı. Bahse konu deklarasyon, gelecekte kurumsallaşması öngörülen Koalisyon'un kurulmasına yönelik temel hükümleri içermekteydi. Rojas Pinilla destekçisi ılımlı Muhafazakarlar 1957 yılına kadar söz konusu müzakere sürecine katılmayı reddetti. İlimliler ve radikaller arasındaki gruplaşmaların süreci yavaşlatmasına rağmen, Ulusal Cephe'nin kurulmasına ilişkin olarak, ilgili tüm tarafların katılımıyla 1957 yılında San

¹⁶ Hanraty and Meditz, a.g.e.

¹⁷ Hanraty and Meditz, a.g.e.

Carlos'da nihai anlaşma imzalandı. Liberal ve Muhafazakarlar arasında 1957 yılında imzalanan Sitges Anlaşması'na dayanan **San Carlos Anlaşması**, seçilecek ilk başkanın Muhafazakar Parti'den olmasını öngörüyordu.

Partiler arasındaki tansiyonu azaltmak ve güç paylaşımının sağlanması için temel oluşturan Sitges ve San Carlos anlaşmaları, ayrıca; Rojas Pinilla tarafından yürürlükten kaldırılan 1886 Anayasası'nın restorasyonu, başkanlık döneminin dört yılda bir iki parti arasında rotasyonu, tüm yasama organlarında partiler arasında eşitlik, yasama için üçte iki çoğunluk, kadınlara eşit siyasi katılım hakları ve ulusal bütçeden eğitime yüzde 10 pay gibi konuları içermektedir.

Muhalefet güçlerinin bir ittifak kurmasından sonra, halk nezdinde Pinilla'ya yönelik memnuniyetsizlik daha güçlü bir şekilde ifade edilmeye başlandı. Özellikle, Ulusal Cephe müzakerelerinde yer alan Muhafazakar lider Guillermo León Valencia'nın tutuklanması emrini vermesinin ardından Pinilla'ya karşı öğrenci gösterileri, kitlesel grevlerin ardından kilise ve yüksek düzeyli askeri yetkililer de desteğini çekti. Sokaklara dökülen halka karşılık 4 Mayıs 1954 tarihinde rejimi destekleyen bir miting düzenlenmesinin emrini veren Pinilla, aynı gün 35.000 askerini rejim karşıtı gösterileri dağıtmakla görevlendirdi. 7 Mayıs günü işçiler tarafından genel grev ilan edildi. Ülkede durumun iyice kötüleşmesinin üzerine toplanan askeri liderler Rojas Pinilla'nın görevden uzaklaştırılmasına ilişkin görüş birliğine vardı ve Pinilla'dan görevi bırakmasını istedi.¹⁸ Kolombiya'da askerin desteği olmadan iktidarı sürdürmenin imkansız olduğunun farkında olan Pinilla, 10 Mayıs 1957 tarihinde istifa ederek İspanya'ya sığındı. Yönetimi devralan General Gabriel París önderliğindeki beş kişilik cunta heyeti, Ağustos 1958 yılında sivil başkan vaadiyle görevlerine başladı.

Aralık 1957'de gerçekleştirilen ulusal bir plebisit ile Kolombiya halkı ezici bir çoğunlukla Sitges ve San Carlos anlaşmalarını 1886 Anayasası'nda bir değişiklik olarak onayladı. Muhafazakarlar arasında yaşanan ayrışma sonucunda Ulusal Cephe'nin ilk başkanı olarak bir Liberalin seçilmesine ve UC'nin görev süresinin on altı yıl olmasına karar verildi. Ağustos 1958'de Liberal Parti'nin adayı Lleras Camargo Ulusal Cephe'nin ilk başkanı olarak seçildi.

Ulusal Cephe (Frente Nacional / National Front)

Kurulan yeni rejim, her iki Parti'ye de yönetim ve hükümetin tüm kademelerinde eşit pay verilmesini sağlayarak güç paylaşımının net bir şekilde yasallaştığı bir Pakt ile kuruldu. Liberaller ve Muhafazakarlar arasında güç paylaşımını öngören Ulusal Cephe Paktı, 1946

¹⁸ Hanraty and Meditz, a.g.e.

seçimlerinden itibaren şiddetin artmasına ve demokratik sistemin çökmesine yol açan partiler arası çatışma ve güvensizliğin ortadan kaldırılmasına yönelik yapıcı bir çabanın ürünüydü.

Kolombiya'nın politik sistemini bugüne kadar etkileyen, geleneksel elitler arasındaki bu uzlaşmadan sonra da, La Violencia döneminin yarattığı bağımsız gerilla grupların neden olduğu düşük yoğunluklu savaş ortamı 1960ların başına kadar devam etti. Ancak, “La Violencia” döneminin ilk evreleriyle (1946-1953) son evreleri arasında (1957-1963) nitelik olarak fark olduğu görülebilir. Nitekim, askeri darbe ve Ulusal Cephe'nin kurulmasından sonra çatışma azalan bir şekilde partiler arasında olmaktan çıkarak daha çok düşük yoğunluklu gerilla atışması niteliğini kazandı.

Öte yandan, geleneksel elitler arasındaki çatışmayı sona erdirdiğı cihetle başarıyla anılan Ulusal Cephe modeli, aynı zamanda statükoya hizmet ederek ülkenin demokratikleşmesinin önündeki en büyük engeli teşkil ettiğı, “La Violencia” döneminin esas sorunlarına çözüm bulmaktan ziyade, geleneksel elitlerin Kolombiya politik sistemini domine etmesini meşrulaştıracak yasal zemini temin ettiğı yönünde de eleştirilere konu olmaktadır.¹⁹ Nitekim, UC, “La Violencia”nın ülke çapına yayılmasının en temel faktörü olan köylü ayaklanmasının taleplerine karşılık hiçbir çözüm getirmemekle birlikte, politik sisteme iki Parti dışında katılımı bloke eden, dolayısıyla söz konusu seçmen tabanının siyasi görüşlerini politik sistem üzerinden karar alma mekanizmalarına kanalize etmesini engelleyerek Kolombiya seçmen kitlesinin çok büyük bir kısmını sistemin dışına iten, bir hayli demokrasi dışı bir model olarak uygulandı. Yasallaştırılan bu model nedeniyle, meşru siyaset yollarının dışına çıkarak yasadışı gruplara sempatinin artması neticesinde UC Modeli ülkede birliği sağlamak yerine, güçlü zengin elitistler ile temsil edilmeyen, saygı görmeyen, bastırılmış köylü halk kesimi arasına bölünmeyi derinleştirdi. Öte yandan, UC ülkenin birliğini ve güvenliğini temin etmek bir yana, ülkenin bazı coğrafyalarında devletin varlığını göstermede yetersiz kalarak silahlanan ve organize olan köylü hareketlerinin silahlı gerilla grupları oluşturmasına engel olamadı. Bu gruplardan en önemlisi ve toplumda geniş bir desteğe sahip olan FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia), politik sistemden dışlandığını hisseden halk kitlelerinin temsilcisi olduğunu savunmaktadır.²⁰ Söz konusu örgütün incelenmesi çalışmamın konusu dışında olmakla birlikte, Kolombiya'da ülkenin siyasi tarihi boyunca yaşanan gerilimlerin bir

¹⁹ Uluslararası Terörizm ve Sınıraşan Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM) Raporu, “Terör Kısacasında Kolombiya: FARC Örneği”, UTSAM Raporlar Serisi: 29 Ağustos 2013, s.9.

²⁰ Leech, a.g.e., s.14.

yansıması olarak, son dönemde FARC ile Hükümet arasında devam eden barış görüşmelerine kısaca değinmek yerinde olacaktır.

Uzun bir aranın ardından, Hükümet ve FARC arasında Havana’da yapılan ön görüşmeler sonrasında, Kolombiya Başkan Yardımcısı Francisco Santos yaptığı açıklamada, barış görüşmelerinin 5 Ekim 2012 tarihinde Oslo’da başlayacağı ve bilahare Küba’da devam edeceğini bildirmiştir. Küba ve Norveç’in kolaylaştırıcılığıyla 16-17 Ekim 2012 tarihlerinde Oslo’da başlayan görüşmeler Kasım ayından beri Havana’da devam etmektedir.²¹

FARC’ın toprak reformu, uluslararası petrol ve maden firmalarıyla sözleşmelerde söz sahibi olmak, barış görüşmelerinin çevre sorunlarını da kapsamı gibi talepleri bulunmaktadır. Bu çerçevede, yapılan açıklamalarda²²; yol haritasının 1. “Kırsal gelişme” (toprak mülkiyetine erişim, altyapı eksikliklerinin giderilmesi vb.), 2. Silah bırakması koşuluyla FARC’ın da siyasi muhalefet hakkının güvence altına alınması, 3. Anlaşmazlığın sona erdirilmesi (ateşkes ilanı, FARC’ın ülke sivil yasama katılımı), 4. FARC’ın yasadışı uyuşturucu ticaretine sona vermesi, 5. Anlaşmazlığın kurbanlarının uğradığı zararların giderilmesi olarak özetlenebilecek beş ana başlık içerdiği belirtilmektedir.

Son olarak, Kolombiya iç ve dış politikasını etkileyen en önemli unsur olan FARC; ABD, AB ve birçok ülke tarafından terör örgütü olarak kabul edilmesine rağmen, Güney Amerika’da sadece Şili ve Peru tarafından terör örgütü olarak tanınmaktadır.

²¹ UTSAM, a.g.e.

²² <http://www.bbc.com/news/world-latin-america-19994289>, “Colombia and Farc negotiators launch Norway peace talks”, (e.t: 05.12.2014)

15 Haziran 1953 / MİLLİYET GAZETESİ

15/6/1953

ZAFER

Reisicumhuriyet Telefon

Dış Politika

Kermada'ya doğu

Bermuda konferansının toplanması şimdi artık Fransız hükümeti başkanının başkanlığında başlamış ve buharan, Cumhurbaşkanının Anayasayı tadil etme hakkı eden Reymond ve bugün İktisadi bakanı ve dış bakanı harber vermiş. Mende - France ile demediği iki çok önemli akaminden sonra Roubert ile tekrar «L'Aspas» sistemine ricu etmiş, mutad ilvici ve uzun yola dokümanlar. Bu itibarla Fransa bugün, büyük devletlerin başlıca meselelerinde umumî bir müddet batı tesisine bakacakları bu konferansa iştirak için her zamankinden daha az hazır ve Fransa için normal olan «Compromis» yolumdan gidilerek teşekkül edecek bir hükümet de, istikrarlılığı yüzünden, Bermada'da tashihde girmeye yine en az hazır hükümet olacaktır. Bununla beraber, Amerika'nın, büyük devletler arasında yapılacak bir toplantıya Fransa'nın da herhalde iştiraki hususunda ısrar ettiği malumdur. Bildiyette bu ısrarın başlıca sebebi, Başkan Eisenhower'ın dış siyaseti, Cumhuriyetin çoğunluk ile düşünüş olduğu anlaşılmış ve durumun aydınlatılması için vakit kazandırmak mülâhazası idi. Bugün yine Fransa üzerinde durulmakta olan, Amerika'nın bir çok meselelerde görüşmelerinde olduğu İngiltere ile konferans masasında başlıca kalmamak, müzakerele, Fransa'nın defaileyle Avrupa'nın sesini de karartarak bitirmesindedir. Fransa, malum şartlardan ürü, kendisinin beklenen rolü ile edimeyecek durumu giriyorsa, bu, mükemmel Avrupa'dan eski bir mağlup ve yitilmiştir. Federal Batı Almanya, yalnız kermada konferansında alacak kararların haberdar ilimci değil ve fakat aynı zamanda kendisine danışılacak Almanya hakkında arar alomaması da istenmektedir. Başbakan Adenauer, bu maksatla Stras-

Mısır'ın yeni hükümet şekli

Hükümetin müstakbel şekline dair tasarı mahiyetinde olan metinler yakında ihtilal konseyine sunulacak — Tasarıya göre, Meclis, Reisicumhuriyetin kontrolüne tabi tutulacak — Reisicumhuriyetin beş sene olarak tesbit edildi

Kahire, 14 (a.a.) — Mısır'da tatbik edilecek hükümet sisteminin hanırlamakla görevli komisyon başkanı Dr. Abdürrazak El Sanhory, müstakbel anayasada cumhurreisinin yetkilerine dair maddelerin kaleme alınmasını tamamlamıştır. Tasarı mahiyetinde olan bu metinler, ihtilal konseyine sunulacaktır. Tasarı cumhurreisinin parlamentonun sıkı kontrolüne tabi tutulmaktadır. Filhakika 13 üncü maddede parlamentonun müstakbel olarak cumhurreisinin kararname çıkarmayacağı, harb ve sıkı yönetim ilân edimeyeceği tasbit edilmiştir. Cumhurreisi, Mısırlı ana ve babadan doğmuş, Mısırlı, Müslüman ve en az 45 yaşında olacaktır. Cumhurreislik müddeti beş sene olacak ve ancak bir sefer yenilenebilecek. Nihayet tasarıda, Muhammed Ali sülalesinin, Cumhurreisliğine hak iddia edimeyeceği belirtilmektedir.

Kamboç Kralı Siyam'a gitti

Paris 14. a. a. — France Presse ajansının bugün verdiği bir habere göre, Kamboçya Kralı Horodon Sihanouk dün gece memleketin terk ederek Siyam'a gitmiştir. Kral, memleketin terkeden önce baykıl Pnom Penh ile görüşmüştür.

Bir kazada 100 kişi boğuldu

Dakka, 14 a. a. — Dün gece Dakka civarında Narayanaj ile, Lakhiya nehri üzerinde bir kaç kilometre uzantı bulunan jüt fabrikaları arasında sefer yapan ufak bir geminin devrilmesi sonunda yüz kadar insanın boğulmuş olmasından endişe edilmektedir. Geminin itirazı haddi 50 kişi olmakla beraber kaza sırasında yüzden fazla yolcuyu hâmil bulunmak vardır.

Fetih yılı için Roma'da konferanslar

Roma, 14 a. a. — İstanbul'un 500 üncü fetih yıldönümü mü-

Mısır Başvekili General Necip

Rus notası iyi niyeti ispat eder mi?

Başbakanın devam: yince, hayır, bu taleplerden vazgeçmek demekle durulduğu ispat etmiş olmasın, sadece normale gelmiş olur. Rusya'nın son hareketi de işte bunun gibi bir şeydir. Bu nota, Rus siyasetinde esaslı bir adam olmaksızın heralber, Türkiyeyi hiç bir zama müdafaa ha ordoında alıkoymayacak ve teyakkuzumuzı asla kırmayacaktır.

B z Rusya ile de i ge cinmek isteriz. Türk siyaseti- sinin ana hat'arı malumdur. Hiç bir devletin b z karşı top- rağında göçmüş yoktur. Bu- lta komşularımızın kendi bu- dutları dahilinde mesut ve mü- refreh olmalarını dilemekteyiz. Ama başkaları bizim topkara- rımız hakkında bir emel besli- yecek olurlarsa, buna karşı her türlü müdafaa tedbirini al- mak da milli vazifemizdir.

Yine tamamiyle şahsi kana- atımıza göre, Rusya bu nota- ile iyi niyetini asla ispat etmiş olmaz. Devletler arasında ki- mi münasebetlerde sure değil hü- yata bakmak lazımdır. Komün- form tahrikatları hâlâ faaliyet- tedirler. Emperyalist emelleri- tahakkuk ettirmek için bin- türlü usullere başvurmaktadı- lar. Moskova radyosu ve peyk radyolar hâlâ akl ve hayale gelmedik yalanlarla, iftiralarla ve hattâ küfürlerle matemati- den Türkiye aleyhinde negri- yat yapmaktadırlar. Yurdumu- zun bütünlüğüne kasdetmiş o- lan yata hainleri ve kaçakları, bu radyolardan birer kahraman gibi göstermekte ve kışkırt- malarla devam olmaktadır. Rusya'nın Türkiye'ye bir dost- luk notası vermesiyle bu hare- ketler arasındaki teras askar- der. Uzatılan ele kadife eldiven giymekle dostluk temin edile- mez. Bu eldivenin altında 4 gün- denberi devam eden şiddetli sa- caklar neticesinde ölenlerin sayı- sı 19'a yükselmiştir.

Rusya'nın Garp demokrası- yle dünyaya medeniyetini ko- rumak hususunda iştiraki yapı- bilmesi için, evvelinde, ko- minafarm faaliyetleri durdurma- sı, tahrikleri önlemesi, hele- le radyo neşiriyatındaki iftiralar ve küfürleri bir nihayet ver- mesi lazımdır.

Bekli zamanla o yola geline- cek; ama bugün için ortada, biz ve bütün «Garp»siyetleri herhangai bir tasarruza karşı da- ima basuruluk bulunmaktan a- lıkoymak hiç bir sebep yoktur. Notanın metni neşredildiği zaman, ayrıca bunun hakkında- daki görüşümüzü izah ede- ceğiz.

Tediye ve tahli

(Bakarsız 2 inci sayfa) vaki derecede izahat edilebilir. Bu- den geçirilmiştir. İhtisat bakanı- nın üzerinde ihtilal yapıldı- mış muhaliflik. Özden tori- terlemek mecburiyetinde oldu- ruz. Bu borçlarımız da var, yu- rü-sanaleyle hersef ve iştirak- meyen kalemier neticesinde ha- lise olan, baskımların birinci ek- lise olma, baskımların daha faz- la, demek mümkün. Fakat lütf- lütf, bu mekdedir. Ancak bu- Tediye Muvazenesi açığa var- tırmak için bu tekünden ihtisat- ı ile yapılan hibeletleri meslek- lü Marshall yardımını hibeletini- al- dırmışlardır. Bu emeli- ye yapıldıktan sonra dahi iştirak- sonrasını Türkiye'nin kırım- ı bir cari açık gösterdiğinden a- kşamınak. Yalnız buna iştirak- et a k iştirak ki, Tediye Mu- vazenesi açığı kırsak net bea- ret herhalde a net görünmeyen kalemler hesabı alınmış net bi- liler. formülüne göre vari- an rakamının, yüksek baki yazı- larla tesadüf edildiği gibi bu- tün bunlara bir de meselâ, E. P. U açığı ve yapılan iştirak- raddarın miktarını ve ilâve e- derek elde edilen miktar de- ğil.

Menkeleğin kronik bir Ted- ye Muvazenesi açığı içinde e- dırmış kabul ettikten son- ra durumun tabii ki aç- ıyızından ele alınır.

1) Cari açık nasıl kapat- yor.

2) Açık sebep ne devam- mıştı. İhtisat ve imkânı, m, yukarı bahsehmiş kap- ması ön lâzım.

Herhangai bir cari açık- ındır. Bu açık, bir çok sebe- ve ya her üçünden hâsilen- dir. Bu usuller, mevcut stokların azaltılması, n- alın stokların azaltılması, ya da borçların yüksel- tinden ibarettir. Nitekim- kiye, harp sonrası cari- ıdır. Bu harp sonrası cari- ı her yıl bu usullerin iç- den kullanılarak kap- ı. Bu okuyucularımızın- na, şu halde harp- ı, alını stokların azaltılması, devre ve altın stokları- de bütünlüğüne karşı ite- ı. Bu bütünlüğüne karşı ite- ı. Bu bütünlüğüne karşı ite- ı. Bu bütünlüğüne karşı ite- ı.

Kolombiyada ayaklanma

Caracas, 14 a. a. — Kolombiya radyosunun bildirdiğine göre, saat 22 denberi, Başkumandan Korgeneral Rojas Pinilla Kolombiya'da icrai iktidarı ele almıştır. Radyo, bütün memleket- te ve hükümet merkezinde sü- kün ve asayişin hüküm sürdü- ğünü bildirmiştir. Radyo, Gene- ral Rojas Pinilla'nın yeni Ko- lombiya kabinesini kurdüğünü ve Cumhurreisi unvanını aldı- ğını belirtmekte, fakat dün öğ- leden sonra, Pinilla'nın ayaklan- masında önce, yeniden Cum- hurreisiği vazifesini almayı teşebbüs eden Laureano Gome- den hiç bahsetmemektedir.

Devlet radyosu dün saat 16 da yayını durdurarak Doktor Laureano Gomez'ın tekrar Cumhurreisliği vazifesine baş- ladığını haber vermiştir.

Amerika'da sıcağın ölenler

Atlanta 14. a. a. — Tennessee, Georgia ve kuzey karolina'da dün gece şiddetli bir fırtına olmuş. Nauville'de de kasırga esmiştir. Can kaybı ve yaralanma olmak la beraber bir çok ev ve çiftlik hasara uğramış, ağaçlar devrilmiş ve elektrik hatları yıkılmıştır.

Amerika'nın güneyinde 4 gün- denberi devam eden şiddetli sa- caklar neticesinde ölenlerin sayı- sı 19'a yükselmiştir.

Bir yangında 80 kişi yandı

Sao Paulo, 14 a. a. — Sao Paulo'da tertiplenen bir baloda yuksu gelen büyük bir yangın sırasında 80 kişinin öldüğü, ya- ralanmaların sayısının yüzü geçtiği bildirilmektedir.

EU Y LIN 12 İKRAMİYE EVİNDEN

Haziran çekilinde Yeşilköyde beş odalı ve bahçeli 2 evi kazanan 2 Talihli

Reisicumhuriyet olarak tesbit edildi

Mısır'da tatbik edilecek anayasama görevli komis- zrak El Sanhory, müs- urreisinin yetkilerine alınmasını tamamladı- olan bu metinler, aktır. Tasarı, cumhur- ı kontrolüne tabi tutul- ıncü maddede parlâ- adan cumhurreisinin çağı, harb ve sıkı yö- ri e-

Mi- ğmus, az 45- reis- ak ve- lecek- uham- urre- eeceği

Presse- abere- odom- ketini- niştir. neden- e gö-

Mısır Başvekili General Necip

Kolombiyada ayaklanma

Caracas, 14 a. a. — Kolombiya radyosunun bildirdiğine göre, saat 22 denberi, Başkumandan Korgeneral Rojas Pinilla Kolombiya'da icrai iktidarı ele almıştır. Radyo, bütün memleket- te ve hükümet merkezinde sü- kün ve asayişin hüküm sürdü- ğünü bildirmiştir. Radyo, Gene- ral Rojas Pinilla'nın yeni Ko- lombiya kabinesini kurdüğünü ve Cumhurreisi unvanını aldı- ğını belirtmekte, fakat dün öğ- leden sonra, Pinilla'nın ayaklan- masında önce, yeniden Cum-

Bir yangında 80 kişi yandı

Sao Paulo, 14 a. a. — Sao

hurreisiği vazifesini almayı teşebbüs eden Laureano Gome- den hiç bahsetmemektedir.

Devlet radyosu dün saat 16 da yayını durdurarak Doktor Laureano Gomez'ın tekrar Cumhurreisliği vazifesine baş- ladığını haber vermiştir.

Amerika'da sıcağın ölenler

Atlanta 14. a. a. — Tennessee, Georgia ve kuzey karolina'da dün gece şiddetli bir fırtına olmuş. Nauville'de de kasırga esmiştir. Can kaybı ve yaralanma olmak la beraber bir çok ev ve çiftlik hasara uğramış, ağaçlar devrilmiş

B z Rusya ile d- cinmek isteriz. 7- nin ana hat'arı- Hiç bir devletin- rağında göçümü- tün komşularımı- dutları dahilinde- refreh olmalarını- Ama başkaları- ı- rimiz hakkında- yecek olurlarsa- her türlü müdaf- mak da milli v-

Yine tamamiy- atimize göre, ile iyi niyetini- ı- olamaz. Devlet- münasebetlerde- yata bakmak lâ- form tahrikelle- tedirler. Emper- tahakkuk etti- türlü usullere- lar. Moskova r- radyolar hâlâ- gelmedik yala- ve hattâ küfü- yen Türkiye a- yat yapmaktadı- zun bütünlüğü- lan vatan hain- bu radyolarda- gibi gösterilm- malarla devam- Rusya'nın Tü- luk notası ve- keter arasınd- der. Uzatılan- giymekle dos- maz. Bu eldiv-

DisPolitika
Rhee itirazdan
vazgeçmiş

**Mısır'da savaş
hazırlıkları**

Yunan Başvekili geli

İstanbul Haberleri
**Bir kaynana
gelinini sattı**

**Damat karısı kaynaşası ile birlikte
yabancı bir arka
kaynakla**

**Kırsı İstanbul
haberleri**

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

**Heybeliada'nın
su ihtiyacı**

**Hizan'ın içme suyu
measelesi halledildi**

Yenişehir Şubem

**Bahçelievler'den
EMLAK**

DisPolitika
Rhee itirazdan
vazgeçmiş

**Mısır'da savaş
hazırlıkları**

Yunan Başvekili geli

İstanbul Haberleri
**Bir kaynana
gelinini sattı**

**Damat karısı kaynaşası ile birlikte
yabancı bir arka
kaynakla**

**Kırsı İstanbul
haberleri**

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

**Heybeliada'nın
su ihtiyacı**

**Hizan'ın içme suyu
measelesi halledildi**

Yenişehir Şubem

**Bahçelievler'den
EMLAK**

DisPolitika
Rhee itirazdan
vazgeçmiş

**Mısır'da savaş
hazırlıkları**

Yunan Başvekili geli

İstanbul Haberleri
**Bir kaynana
gelinini sattı**

**Damat karısı kaynaşası ile birlikte
yabancı bir arka
kaynakla**

**Kırsı İstanbul
haberleri**

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

**Heybeliada'nın
su ihtiyacı**

**Hizan'ın içme suyu
measelesi halledildi**

Yenişehir Şubem

**Bahçelievler'den
EMLAK**

DisPolitika
Rhee itirazdan
vazgeçmiş

**Mısır'da savaş
hazırlıkları**

Yunan Başvekili geli

İstanbul Haberleri
**Bir kaynana
gelinini sattı**

**Damat karısı kaynaşası ile birlikte
yabancı bir arka
kaynakla**

**Kırsı İstanbul
haberleri**

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

**Heybeliada'nın
su ihtiyacı**

**Hizan'ın içme suyu
measelesi halledildi**

Yenişehir Şubem

**Bahçelievler'den
EMLAK**

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

Bogota, 15 (a.a.) — Kolombiya Muhalefet Liberal Partisi Liderleri, dün gece verdikleri beyanatta kan dökmeden bir hükümet darbesi yapın General Pinilla ile işbirliğinde bulunacaklarını söylemişlerdir.

Kolombiyada 1948 yılından beri Liberal ve Muhafazakâr Partiler arasında devam eden gerginlik ve memleketteki iç harbe bir son vermek için, Kolombiyanın Kore'deki kuvvetleri eski Komutanı General Pinilla, «duruma millî bir hal çaresi bulmak maksadile» devletin idaresini ele almıştır.

Liberal Parti ileri gelenleri General Pinilla silahlı kuvvetlerini Cumhurbaşkanlığı Gómez ile hükümetini bertaraf ederek iktidarı ele geçirmelerini haklı bulmuşlardır.

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

Bogota, 15 (a.a.) — Kolombiya Muhalefet Liberal Partisi Liderleri, dün gece verdikleri beyanatta kan dökmeden bir hükümet darbesi yapın General Pinilla ile işbirliğinde bulunacaklarını söylemişlerdir.

Kolombiyada 1948 yılından beri Liberal ve Muhafazakâr Partiler arasında devam eden gerginlik ve memleketteki iç harbe bir son vermek için, Kolombiyanın Kore'deki kuvvetleri eski Komutanı General Pinilla, «duruma millî bir hal çaresi bulmak maksadile» devletin idaresini ele almıştır.

Liberal Parti ileri gelenleri General Pinilla silahlı kuvvetlerini Cumhurbaşkanlığı Gómez ile hükümetini bertaraf ederek iktidarı ele geçirmelerini haklı bulmuşlardır.

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

Bogota, 15 (a.a.) — Kolombiya Muhalefet Liberal Partisi Liderleri, dün gece verdikleri beyanatta kan dökmeden bir hükümet darbesi yapın General Pinilla ile işbirliğinde bulunacaklarını söylemişlerdir.

Kolombiyada 1948 yılından beri Liberal ve Muhafazakâr Partiler arasında devam eden gerginlik ve memleketteki iç harbe bir son vermek için, Kolombiyanın Kore'deki kuvvetleri eski Komutanı General Pinilla, «duruma millî bir hal çaresi bulmak maksadile» devletin idaresini ele almıştır.

Liberal Parti ileri gelenleri General Pinilla silahlı kuvvetlerini Cumhurbaşkanlığı Gómez ile hükümetini bertaraf ederek iktidarı ele geçirmelerini haklı bulmuşlardır.

**Kolombiya'da hükümet
darbesi ve muhalefet**

Bogota, 15 (a.a.) — Kolombiya Muhalefet Liberal Partisi Liderleri, dün gece verdikleri beyanatta kan dökmeden bir hükümet darbesi yapın General Pinilla ile işbirliğinde bulunacaklarını söylemişlerdir.

Kolombiyada 1948 yılından beri Liberal ve Muhafazakâr Partiler arasında devam eden gerginlik ve memleketteki iç harbe bir son vermek için, Kolombiyanın Kore'deki kuvvetleri eski Komutanı General Pinilla, «duruma millî bir hal çaresi bulmak maksadile» devletin idaresini ele almıştır.

Liberal Parti ileri gelenleri General Pinilla silahlı kuvvetlerini Cumhurbaşkanlığı Gómez ile hükümetini bertaraf ederek iktidarı ele geçirmelerini haklı bulmuşlardır.

KAYNAKÇA

Collier, Simon, Harold Blakemore, Thomas E. Skidmore , *The Cambridge Encyclopedia of Latin America and the Caribbean*, Cambridge University Press, New York 1989, 4. bs.

Hanraty, Dennis M. And Sandra W. Meditz, *Colombia: A Country Study*, GPO for the Library of Congress, Washington: 1988.

Kline, Harvey F., *Historical Dictionary of Colombia*, Scarecrow Press,

Leech, Garry M., *Killing Peace, Colombia's Conflict and The Failure of U.S. Intervention*, Information Network of the Americas (INOTA), New York 2002, 1. bs., s.8.

Picker, Lauren, “*The Effect of ‘La Violencia’ on Colombia’s Political System*”,

Turel, Adam, “*Colombia’s ‘La Violencia’ and How it Shaped the Country’s Political System*”,

Zackrison, James L., “*La Violencia in Colombia: An Anomaly in Terrorism*”, *Conflict Quarterly*, Vol 9, No 4 (1989)

Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM) Raporu, “Terör Kısacasında Kolombiya: FARC Örneği”, UTSAM Raporlar Serisi